

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:2266

av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP)

En tydlig linje mot Ryssland

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta sanktioner mot Ryssland och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stöd till organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter i Ryssland och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den svenska hållningen visavi Ukrainas orientering västerut och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva att EU tar fram en tydlig vägkarta för ukrainskt EU-medlemskap och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Sverige och det östliga partnerskapet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att förhindra nyutlåning till Ryssland från vissa multilaterala organisationer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Utvecklingen i Ryssland är mycket oroande. Dess militära styrka växer i samma takt som landets respekt för mänskliga rättigheter och folkrätten försvinner. Exempelen på grova brott inom båda dessa områden är omfattande. De ryska stormaktsambitionerna omsätts också i tuffa påtryckningar mot de forna sovjetstater som vill vända sig västerut.

Ryssland har annekterat Krim och därmed för första gången i modern tid flyttat gränser i Europa med vapenmakt. Konflikten i Ukraina har sedan dess utvecklats till en krigssituation. Detta sker i ett av EU:s grannländer, i Sveriges närhet. Utöver det har den ryska militära kapaciteten blivit mer offensiv också i vårt närområde. Ryska stridskrafter uppvisar idag ett mer aggressivt militärt övningsmönster över Östersjön och vi har under år 2014 och 2015 sett hur den militära aktiviteten i och runt Östersjön ökat. Vi har upplevt en konstaterad ubåtskränkning. Vårt land, liksom våra nordiska grannländer, har utsatts för upprepade ryska kränkningar i luften och till sjöss. Säpo har också konstaterat att det största underrättelsehotet mot Sverige 2014 kom från Ryssland. Spionaget beskrivs som omfattande och har ökat i samband med Ukrainakrisen. Mer om det säkerhetspolitiska hotet från Ryssland finns att läsa i Folkpartiet Liberalernas motion Dags för svenskt Nato-medlemskap (riksmötet 2015/16).

Situationen för de mänskliga rättigheterna inom landet är samtidigt mycket oroande. Ryssland registrerar sedan 2012 alla organisationer som mottar finansiering från utlandet och bedriver politisk verksamhet som utländska agenter. Detta samtidigt som flera av organisationerna ytterligare motarbetas genom påstådda brott mot exempelvis brandföreskrifter och skattelagstiftningen. Samtidigt har rapporterna om allvarligt valfusk duggat tätt. Bakom fuskets står både den verkställande och den dömande makten. I ett land där politikerna fuskar och i praktiken utser sig själva, kan inte väljarna utkräva ansvar och inte heller kräva sina rättigheter.

År 2013 förbjöd Duman i enighet vad som benämns som ”sexuell propaganda mot barn”, i praktiken en lagstiftning ämnad att försvåra för hbtq-organisationer att verka. Samtidigt växer både den homofoba retoriken och våldet mot homosexuella i omfattning. 2013 infördes även ny lagstiftning riktad mot dem som påstås ”förolämpa känslorna hos religiösa”. Enligt Freedom House rapport Freedom in the world 2015, har Putin till följd av internationellt tryck och potentiellt inhemskt missnöje skärpt kontrollen av media och utökat den statliga propagandan. I februari 2014 antog Kreml en lag som skärper straffen för ”extremism”. Lagen är bara en i raden som används för att försvåra för enskilda organisationer och aktivister.

Sverige bör i det uppkomna läget balansera vår vilja att fördjupa vår relation med medborgarna i Ryska federationen med tydliga och hårda markeringar mot en allt mer auktoritär regim i Kreml. Konkret innebär det att bland annat följande steg bör tas.

- Sverige bör verka för fortsatt skärpta sanktioner mot Ryssland inom ramen för de sanktioner som EU enats om.
- Vi bör vidga vårt stöd till organisationer som inom Ryssland arbetar för att försvara och upprätthålla de mänskliga rättigheterna.
- Vi bör helhjärtat stödja Ukrainas nya orientering västerut. Sverige bör driva att EU tar fram en vägkarta för ett ukrainskt EU-medlemskap.
- Tyvärr blev toppmötet i Riga i maj 2015 inom Östliga partnerskapet en besvikelse. EU:s visioner för samarbetet framstod som minst sagt blygsamma. Därför måste Sverige fortsatt visa särskilt engagemang och driva på för att EU ska visa högre ambitioner i relationen till länderna i Östra partnerskapet, till exempel i frågan om medlemskapsperspektiv.
- Sverige bör även i internationella organ såsom Världsbanken och IMF verka för att hindra nyutlåning till Ryska federationen.

Birgitta Ohlsson (FP)

Tina Acketoft (FP)

Erik Ullenhag (FP)

Emma Carlsson Löfdahl (FP)

Christer Nylander (FP)